

MÖRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjadnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevci, 1924. december 17.

Broj 47. Szám.

„Za dr'zavo ali prôti dr'zavi.“

Jugoszlevija 'ze sészt lét obsztoji i vu tē seszti létaj je národi trétja priliki dána, je ob trétjim pozváno lüdsztvo naj odlócsa tiszte poti, kí szo prípravna za bögse delo v národa vugodnoszt za prísesztnoszt i naj odlócsi voditelsztvo dr'zave.

Volítvi szo tū, prézívamo szredíno nájhúsi borb. I csi sze do dnesz escse kelko—telko tá borba mirnēsa miszli, moremo pripiszati tisztim predpripravam, kí szo fundament i dájo tak previdnoszt edne velke, mocsne volilne borbe. Doszēmao je politicsna borba v centrále poedini partáj sztisnyena, gdé dávaajo zadoszta te'zkócs oszebne ambicije, borba za kandidature tak, da nēdnók szkoro da pred krizo posztavijo nisterne partáje. Vsze tō pa káze, ka kaksna je bitka v szredíni partáj, taksa bōde i escse véksa borba med ráznimi partájami. Zátō sto szí dnesz, pri bodócsi volítvaj z politike tao scsé vzéti, more zdrave 'zivce meti, tūdi more na vsze pripravlen bidti.

Z szódbov národa sze pa neszmē igrati. Lüdsztvo, kí je edini faktor zatō, da szí odlócsa za szvojo prísesztnoszt, ga vu szvojem mislēnyi grajati neszmē, nego nyemi dati prószte roké, szlobodno djánye. Kak sze nyemi roké vézale bōdo i práva miszel grajala, bōde národa szódba tém tragicnsēsa. I gda je lüdsztvi v toj mládoj dr'zavi trétjics dána prilika nasztópiti kak odlócsilni faktor, miszlimo tūdi, da je 'ze zadoszta zmo'zen zatō, ka de szí predsztaviti znao sésztlētno delo razpüscsenoga parlamenta, da de szí preszóditi mogao poszamezni partáj i poedini poszlancov i ministrov delo na politicsnom pōli za národ. Známo pa dobro, ka szo vutom zagvüsani tūdi tiszti politiki i politicsni voditelje, kí, da naj za teror, za pressioneranye vzrok najdejo, szo dáti mo to za denésnyo volilno borbo: za dr'zavo ali prôti dr'zavi.

Kabi sze za dr'zavo ali prôti dr'zavi slo z bodócsimi volítvi, je prázna zmislenoszt, je malo-

vreden trükk volilne zmáge. Vsáki, kí szí z volitev tao vzeme je v znanyi da dela za národ i kak za takse, za blagor dr'zave. Csi pa szo ideje razlicsne kak bi sze dalō tō doszégnoti, neszmemo zátō posztaviti národ pred pitanye „za dr'zavo ali prôti dr'zavi.“ Csi szo poedini poszlanci za dr'zavo ali nē sze bōde pokázalo z nyí dela. Kak do vdáno delali za národa dobrōto, tak do delali za dr'zavo bojdiszi z tō ali ovo taktikov.

Pri tom dánom pitanyi: za dr'zavo ali prôti dr'zavi pa osztáne escse edno vékse pitanye. I tō je tiszto zakaj sze glászi te motto rávno zdaj, v volilnoj borbi zakaj sze je nē vpelalo tō v seszti létaj, v parlamentárnom 'zivlēnyi. Tá motto je naravnō

vdárec za tiszte, kí szo politiko sészt lét tak vodili, ka escse i dnesz osztáne na porondi pitanye: za dr'zavo ali prôti dr'zavi. Tō je vdárec za tiszte kí szo szí zmiszlili tō motto (zebrenko, geslo) zátō, da naj zadobíjo edno szredsztvo z-sterim lüdi v saki dr'zivo i ovérajo nyí szlobodmislēnye tak, da more bidti zmága—nyí. Tō je velka pomōta, ár národ do szlobodno csinēnya pravico má. Táksé motto je kakedno plebiscit posztaviti, od edne ali drüge partáje, je pa narávnoszt „absurdum, ár csi de zmága po vōli lüdsztva ovi drügi partájov, de mogócsé té „plebiscit“ skōda dr'zavi na zvüna. Gdé je previdnoszt?

V Beogradi komunisti aretirani.

Minisztrsztvo za znotrásnye dugoványe je naredbo dalō vō za razpüszit neodviszne delavszka partáje. Po toj narédbi szo preiszkali vsze presztore tē partáje, gde szo doszta kompromitérani piszem najsi. Propagandne stampe komunisticsne listze szo konfiscéráli, presztore zapecsatili. Voditelje tē partájo szo aretirali i sze

miszli, ka bōdo aretirali tūdi v zágrebi i v drügi mesztáj.

Na toj narédbi sze je niscse né zagrežno, ár je tō 'ze dugo bilō pricsaküvati, ár sze je tá partáje nemeszto bívse komunisticsne partáje nasztavila. Obscno je pa té zdržen sztopaj v zvézi z po céloj Evropi zacsnyennoj akciji prôti bolsevickoj agitáciji.

A belügyminiszter feloszlatta a független munkáspártot.

Több kommunistát letartóztattak Beográdban.

A belügyminiszter szombaton este rendelet adott ki a független munkáspárt szervezeteinek felozlatására. A rendelet alapján Beográdban a rendőség a párt helyiségeiben és a vezetők lakásán házkutatást tartott, amelynek során sok kompromittáló iratot találtak. Nagymennyiségű propaganda-nyomatványt, kommunista lapokat és iratokat lefoglalt a rendőség. A párt helyiségeit lepecsételték. Ezzel kapcsolatban a független munkáspárt több beográdi vezetőjét letartóztatták.

A felozlató végzést a belügyminisztérium táviratilag közölte a vidéki rendőrhatalóságokkal is fogamatosság vé-

gett. Azt hiszik, hogy a vidéken, különösen Zagrebben is több letartóztatás fog történni.

Politikai körökben a betiltó rendelet nem keltett meglepetést, mert köztudomású volt, hogy a kormány erélyes intézkedésre készül a független munkáspárt ellen, amely tudvalevően a felozlatott kommunista párt helyébe alakult. A kormány erélyes akciója összefüggésben van egyébként azokkal a nagyszabású elővigyázati intézkedésekkel is, amelyet a külföld is most indított meg az egész Európában felujult erőteljes bolseviki agitációval szemben.

Fizess elő a „MÖRSZKA KRAJINÁ“-pa.

Je vsze mogócsse!?

M. Sobota—Ormožka 'zelezni popódnēvi pride i zvecsér ide. Tō je isztina za nász prestímanoszt, ár sze z-tem tak káze tak da bi Ormož, tōje Maribor bño na nász prizsiljeni i nē mi nanyega. Tō veszelje pa taki zmenka, gda szí moremo na naso nevoló zmiszliti té gda nász szamo edna prizsilna pót v Maribor szkoro da tri dni kosta; kelko je szamo zamūde i sztroskov. Ali nega zmo'zoszti tō obrnjeno naréditi?

Rávnótak sztrpeti nemremo edno drügo falingo. Viák ka 'ze ednok dōnok vozi, moremo povedati: hvála bōgi. Kak-tak vszedno ide. Vagoni szo nisterne cšiszi, poszvet dober, szamo nász csemeri tō zakaj szo té »za Prekmurce tūdi doberi« ne prakticsni vagoni rávno tū v obracsáji. Náimre, sztajaliscs po céloj 'zeleznici nega, ergo tūdi nē sztraniscsa (klosetov). Vari ga Bög ka bi v Ormoži vszédēni pōtnik v viáki diarre dobo, ár tūdi i v vagonaj ai v ednom nēga sztraniscsa kama bi sze v szili potégno léko. Csi pa bi sze zmész tomi pōtniki »neszrecca« zgódila, dōnok ka bi sze nyemi zgódilo? Bi ga meli kurá'zo strofati? Rávnó tak nē, kak szo nē bili tiszti, kí szo táksé a'zijske vagōne vküper na stimali. Goszpōdje mí szmo takse vagōne nē vajeni, pelajte je kam v drügi kraj..., nam pa moderne dajte.

V trgovszkom dōmi na trgovcov gyülesi je niki politicsni exponent, pri gucsi od velke dácse, tak steo pokázati notri pomócs nyega partáje, ka je povdárjao tō, da moremo doszégnoti tō, ka sze naj dácsó nē trbē na ednók plácsati nego [na obroke (na ráte). O ti politike milószta, kelko je pa sztem [pomócsi dáno? Ali nász escse izda za takse zasztānyene vesznicske 'zibke máte, ka mí nevēmo tō, ka csi prosnyo vló'zime i pēt dinárszki kolek denemo gori, ka nam te financsna oblászt dovoli tō? Známo tō i tūdi drügo, známo pa tūdi tō ka sze volilna obecsávanya szamo taksa i k tomi podobna dovolijo, kí szo právna bréz volítev tūdi. Pitanye je pa tō, ali szlisci táksa politicsna igre v trgovcov dom i gyüles?

Velik „SPORTNI-PLES“ S. R. „MURA“ 3. januarja 1925.

Prijatelji športa dobrodošli!

Mi a passiv terület?

Mint az tudott dolog, ez év nyarán Prekmurjén is áthaladt a jégverés s egyes helyeken nem kis mértékben tett kárt a félig érett gabonákon, különösen pedig a szőlőben. Tudott dolog az is, hogy az államnak kötelessége ilyenkor, ha már a kötelező jégbiztosítási törvényből semmi sem lett, a kárvallott gazdákon némileg segíelyezni, legyen az pénz- vagy természetbeni segély, egyben pedig adó aránylagos elengedésével. Mindebből azonban nekünk prekmurjeieknek nem jut ki úgy, mint az adóból, miből aztán kijuthat másoknak, más „passiv” területeknek elegendő segély.

Prekmurje viszonylag más területekhez, magából abból az okból kifolyólag is, hogy túlnépés s hogy éppen ezért a lakósnak egy negyedrésze időszaki munkára van készítve, passziv terület. S ha még az ideai jégverést is beleszámítjuk, akkor kinek volt szive mégis a segélyt, mely állítólag pár vagon tengeriből, némi pénzsegélyből is adó elengedésből állana s ki és utaltatott, lemondani, mert „a csapás nem nagy s kukorica kenyereprek murec nem eszik.” De ha nem is eszik, virágzó állattenyésztését az illetők hogyan gondolják fenntartani, mivel hízalja állatját, ha a jégverés okozta káron kívül is elegendő silány, a közepesnél is rosszabb gabona-termést ért el. Ez bizony hiányozni fog minden gazdánál, s a lemondott segély, a hiányt méginkább szaporítja, közgazdasági szempontból is pedig ez nagy hátrányt jelent.

Ergo mi nem vagyunk passziv terület — mondják ők — sem így sem úgy. De vagyunk az állam bármelyek vidékének lakóival egyenrangú (ha nem nagyobb?) adófizetői — mondjuk mi. Prekmurjénak állat és csekély gabonaexportján kívül semmije sincs, de azért segélyre még jégverés idején sem jogosult. Bezzeg azonban Dalmácia és Herceg-Boszna, mely évenként a vagonok ezrével szállítja ki a bort, szőlőt, szilvát stb., az már hat év óta, mióta SHS. királyság fennáll, minden évben kap milliókra menő segélyt az mindig passiv terület. Igaz ugyan, hogy ez a vidék gabonát nem termeszt, de vajjon a más terményekért kapott összegből nem vásárolhat kenyérnek valót inkább, mikor így van berendezkedve, mint a mi gazdánk kinek még az is tönkretétel, amire egyedül van berendezkedve?

Mi nem irigyeljük azoktól, ha kapnak segélyt még akkor is ha nem jár nekik. Rossznéven vesszük azonban, s mintegy háttérbe szoritásnak véljük, hogy Prekmurje még akkor sem kap semmit, ha tényleg megjárna neki. Jólehet amazok segítése jócskán jön az általunk fizetett abból az adóból, mely mindig különb azokétól abban, hogy a mienk miudig nagyobb. Segélyt, elnézést azonban evvel szemben nem kapunk semint, passiv terület mi nem lehetünk. Ilyen a bánásmód, ilyen az egyenlőség nálunk, s mégis vannak kik hisznek a farizeusok szavaiban, kik hirdetik az egyenjogúságot.

Jó azonban ez arra, hogy a választások alkalmával megkérdezhessük az illető nagyhangyak-

tól: mit is neveznek egyenlőségnek, milvennek kell lenni a passiv területnek s hova lett a prekmurjei jégkárosultak segélye s adó elengedése.

Merényletet terveztek Krasszin ellen.

PÁRIS: Doumergue, a köztársaság elnöke, fogadta Krasszint, a szovjetkormány nagykövetét. Krasszin kijelentette beszédében, hogy megbízatása arra irányul, hogy a két nép között megszilárdítsa és fejlessze az őszinte baráti viszonyt és a közös érdekeknek megfelelő intenzív gazdasági együttműködést teremtse. A köztársaság elnöke a válaszában megállapította, hogy Franciaország óhajtatásának is megfelel az orosz nagykövetnek az a kifejezett akarata, hogy a két nép baráti kapcsolatának megszilárdításán kíván dolgozni. A francia nép ragaszkodik ahhoz az elvhez, hogy más ország belső ügyeibe nem szabad beavatkozni.

A szovjet követéig előtt különben a rendőrség egy asszonyt tartóztatott le, aki merényletet akart elkövetni Krasszin ellen. A merénylő Dickson nevű negyvenéves özvegy, aki Newyorkban kötött házasságot. Legutóbb Olaszországban tartózkodott, ahol a revolvert is vásárolta. Negyvenzöttévent és egy olasz és orosznyelvű levelet találtak nála. A rendőrség letartóztatta az egzaltáltan viselkedő orosz asszonyt.

Földrengés Olaszországban, Karinthiában és Dél-németországban.

Emberéletben nem történt kár.

Venezia kerületben pénteken reggel igen erős földrengést éreztek. Triesztben pánik tört ki, főleg a város magasabb fekvésű helyein. A földrengés félszke még nincs megállapítva. Triesztből érkező hírek szerint a földrengés nagy károkat okozott. A házakról téglák estek le, kémények omlottak be. Igen erősek voltak a földrengések Karinthiában, Tolmeinben a régi dóm igen nagy károkat szenvedett. Udinében a nép az uccára menekült. A telefon és táviróvezetékek elszakadtak, Fiuméből is nagy károkat jelentenek.

Délnémetországban is erős földrengéseket éreztek. Stuttgartban a földalatti rengések tíz másodpercig tartottak. A lökések nagy dübörgés kísérette. A földrengés kiterjed Würtembergre és Bajorországra, egész Svájcig. A nép hangulata igen izgatott. Számbavehető kárt eddig nem jelentettek.

Glászi—Hirek.

— »Dober Pajdas« kalendar je zgotovljen i sje vunyem doszta szmesnoga cstenjá nájde. Kalendariji, ki sje v Prekmurskoj Tiskarni i pri Erdösi dobi, je cëna 8 din. Ár pa „Mörszka Krajina” szvojim p. naprêplacsnikom i cstitelom po nyé zmo'znosti nikak hvále'zna scsé bitti, je szklenola, ka vszi tiszti, ki sje doká'zejo, ka szo rëszan naprêplacsniki na „Mörszko

Krajino”, dobiyo eden „Dober Pajdas” kalendar za lãstno cëno, tãje za 6 dinárov, i tã ali v reditelsztvi „M. Kr.” v Márkisevcí, ali pa prõti dokázi v Prekmurskoj Tiskarni v M. Soboti.

— Ny. Vel. Kralá imëna den je kak v cëloj dr'zavi, tak tãdi v Prëkmurji primerno büo oszvetseni.

Illa!

Irta: Rozwadowszky.

V.

Pár nappal ezelőtt ön még az ellenkezőjét mondá Gyula, szóló Sándor gróf, akinek lelkét ismét a féltékenység ördöge megszállta és erősen szorítá a beteg kezét. Ha ön most hazudik, a leggyázatosabb és legelvakultabb bünt követi el. Pár óra alatt már az örök bíró ítélőszéke előtt áll, azért beszéljen igazat. — Szerette-e önt Illa, vagy csak egy gonosz büverő tartotta őt a hatalmában? — Egy kínos túsát vívott a lelkében a beteg, amely arcáról is letákrözödött. Reszkető kezekkel mutatott az asztalon fekvő hegedűjére — Ott — ott — ő szerencsétlen volt, elhagyott, az atyja egy iszákos, kártyás, én fiatal, csinos, ünnepelet genie és gyakran láftuk egymást, mellékes ez egy magában álló eset — talán sokkal több titokzatosság rejlik mögötte sem mint az gondolnók — nekem a perfonifigáit hang volt és nem birtam többé tőle szabadulni. Az utolsó accord, amely önt annyira érdekli, nem más, mint Illa. Én így láttam csak. — Igen uram, az ember, — a művész — a hangot is láthatja. — Sándor szive összeszorult, megrándult. Ugyan e szavakat mondá Illa is az ő halálos

ágyán, hogy a hangokat látja. De ön tudni óhajtja. — Oh, igen értem!

VI.

Sok évi szenvedés után a szomjas vágy egy boldogabb, egy szebb jövő felé hajták és mint egy ugrással vélte magát a paradicsomban, és ez hegedűm műve volt, az utolsó accord. Ez azonban hamar megváltozott. Én magam törttem meg a varázst. Az idealizmus ösvényéről letérvén, a brutális ösztönnek élve. Ő megütött engem, gyűlölt és nem akart többé hallani sem arról, hogy házasságra lépünk, bár hogy erőltette atyja. Fenhordott fejjel, nyiltan akarta elhordani botlása bélyegét. Anya akart lenni anélkül, hogy feleség lett volna. Anyja egy névtelen gyermeknek. Oh! — Az atyja gyalázatos volt eléggé, amikor a lánya gyermekét elszakítá tőle, — ugymond szabadnak kell lennie, hogy az életbe léphessen uj-a. — Én a gyermeket magamhoz vettem, mert szerettem, igen mint az anyját szerettem, hisz első és egyetlen szerelmemnek volt a gyümölcse. Eltávoztam vele messze, messze, Illa pedig a bánatnak lett martaléka, kínos betegségbe esett. Egy év múlva az öreg báró unszolására azt kellett leányának levélben írnom, hogy a gyermek meghalt és így köztiünk a szál el van szalva, ő szabad ismét és tán valakit még boldogíthat az

életben. Visszaküldtem leveleit is, kérve égesse el azokat, ne hogy egykoron valaki olyannak okozzanak fájdalmat aki ezt nem érdemli. Nekem egyetlen kincsem e gyermek maradt, amelyet szerettem mindenké felett, szeretetemnek azon részét is ő bírta, amelyet anyjával kellett volna megosztania. Illa legyen szabad! Utolsó hír, amit felőle hallottam az volt, hogy a gyermek utáni bánatában nehéz beteg lett. Szivem összefacsarodott és a kegyetlen atyát, az öreg bárót megátkoztam. Megátkoztam önmagamot is, amiért az emberből állattá lettem, mert emiatt mert emiatt vesztettem el őt, őt, aki a világ legszentebb, legszüzitisztább lénye volt. Elvesztettem még a nyomát is. Művészi tehetségem cserben hagyott erőm elfogyott kárpótlásul maradt e gyermek. A pályámon mindig lejjebb lejjebb sülyedtem, mignem énekes bohóc lettem. De ez mellékes, most már ennek is vége lenne, de mi lesz a gyermekkel? Angela! Angela! édes gyermekem, aki e uyomorult élethez még kedvet és erőt adtál nekem! És könnyei végigperegtek sápadt beteg arcán.

Hisz én a gyermek miatt jöttem ide. Én őt magamhoz óhajtanám venni, legyen ő ezentul az én gyermekem. Az elhalt anyja emléke, legyen mintegy kárpótolva a súlyos veszteséget. Illának is ez volt az utolsó óhaja, mondá

Sándor gróf a haldokló bohócnak. Illa utolsó óhaja? Utolsó óhaja az ön feleségének? kérdé a bohóc megrendülten Sándorra meredt szemekkel. Hát ön tudta? Tudott ön mindent? A csodálkozás, félelem és kitudja mi más egész lényében megreditették, torz arca még jobban eltorzult és könnyei hullottak megindultságában.

— Nem tudtam semmit, szóló Sándor gróf, ő meghalt titkával együtt. A valóság utolsó pillanatban tudódott ki. Ő látta önt Angelával a karján, természetes, mint lázas visiót, de én kiolvastam szemeiből a titkot, kiolvastam utolsó óhaját, amely gyermeke boldogságáért való esdeklése volt a mindenhatóhoz. — És ön ezt teljesíteni akarja? Azt akarja, hogy Angela, az én egyetlen gyermekem sorsa jövője, biztosítva legyen, hogy ne kelljen az utcára kerülnie, a gyalázatos állatias világ karmai közül akarja őt megmenteni? Jól van, de csak az esetben viheti el a gyermeket, ha én meghaltam. Megszakadna a szivem, ha életben maradnék és a gyermeket elrabolnák tőlem. Angela nélkül nem akarnék élni. Ugye csak a halálom után viszi el könyörgött Gyula, mialatt könnyei patakzottak beesett szemeiből végig szántván már a halálhoz hasonló aszott arcán és kezeit imára kulcsolva nyujtá Sándor felé.

(Folyt. köv.)

— Csi je deklina noszčesa . . . Doszta sze je gúcsalo na Vanecsi ka je kovacsá Vere-na 18 lětna hcsi z Vanecsa noszčesa, preminčsi tjeđen pa naednčk betězna posztáne, deteta pa nęga. Zandarmerija je zvděla i je priglaszila dugovanye szodniji. Trijě zdravniki szo pri d-klini zagotovili da je porodica, deklina i mati pa mocsno tajita. Deklina je v spitali, nyé mati pa v zápori, ár je verjětno da mati tšidi zná od toga.

— Nčvi kandidáti. Demokrátszke sztranke Pribič-vičova szkšipina (SDS) je dec. 17-ga męia kandidatszki gyššs v M. Soboti. Kak kandidáti szo szposztávleni za Prękmurje g. Koder kr. notar v M. Soboti i za namesztnika g. Titan Ivan nadvucsitel v Kupsinci

— Ogen. Zgoto je v Ižakovci eden mlin na Mčri. Grozoviten je ogen na szšhom cscse bole pa na vodi Skoda je veika

— Solszki glasz. Imęššm szo g. Kontler Gyula bivši D. Lendavszki nadzornik za nadvucsitela v Törniscse, g. Šoštarč Sándor pa za nadvucsitela v Trdkovo.

— Prčti vszě vrszt reumatizma nábęgse vrsztvo. Pred ednim letom je čđpro bioloski-bakterioloski laboratorium Dr. Rahlejev, kí je vrsztvo prčti reumatizmi gori zgršntao, stero vrsztvo je nábęgse szredsztvo prčti vsze vrszt reumatizma. Vrsztvo Dr. Rahlejeva je nę szamo v nasoj držávi pripoznano nego i tšidi vu vszě zvšnszki državaj kak najhitreše i najradikalněše szredsztvo prčti reumatizmi, za stero szo szvedčszta priznanice apotekarov i vnčgi ozdrávleni betěznikov zahválna píszma. Radio-Balsamika je na nánovęsi principá osznována, záto je absolutno včzaprčto kabi skčđilo szrdci i ne nihá posledice nę na kčzi i nę na organizmi. Betězniki kí szo sze z ráznimi vrsztvami lęta i lęta vráčsili

brezvugodno, szo od dve — tri gláskov toga csšdovitnoga vrsztva ozdrávleni. Vrsztvo sze dela i dobí v laboratoriji Dr. Rahlejev Beograd Kosovska nlica 43. 152—2

ARATOGAZDA

zsebkönyvek kaphatók

I HAHN könyvkeres. M. Sobota.

— Uj képv. jelčltek. A Pribičevič csoporthoz tartozo demokráta f. hó 8 án tartottak meg jelčđ gyššsüket M. Sobotában. Prekmurje részere a jelčlt Anton Koder kir. közjegyzč helyettese páđig Ivan Titan kupsinci tanító. — Itt jegyezzük meg, hogy a radikális párt maribori kerületének lista vezetője Dr. Ravnik maribori ügyvéd lett s a választásba önállóan mennek.

— Hagzat ehajtás címén a vanecsi Vere kovacs 18 éves leánya ellen megindult az eljárás. Három orvos állítása szerint a leány 8 hónapos gyermeket szšlt, amit azonban úgy az anya mint a leány tagadjak. A leány a kórházban, anyja pedig a fogdóban van őrizet alatt. A nyomozás folyik.

— Leányrablás Temerinben. Kosicki István szablyai legény megkérte Tóth Sári temerini leányt, aki azonban kikoszarozta Kosicki ezért elhatározta, hogy erőszakkal fogja a leányt elhurcolni. E napokban elkísérte Tóth Sárít a moziba, majd az előadás után elcsalta egy rokonához, ott megkötözte a leányt, a száját betömte, aztán a szomszéd Gospodince községbe vitte. Kosicki itt kérlelte a leányt, hogy legyen a felesége, de ez egy őrizetlen pillanatban megszčkčtt tőle és visszatért szšleihez. A szšlčk feljelentést tettek Kosicki ellen leányrablás miatt.

— Leghálásabban köszönčm a november 16-áról irt szives felvilágosítást. — Legčszintębb megbecsülésérčl biztosítva, szškségem lenne a bizonyításra vagy az ahhoz vezetč nyomra. E célból adjon levelezčlapon találkát, vagy szolítson meg az utcán, vagy keressen fel a lakásomon, vagy hívasson magához. Lekčtelezettje: NEMES MIKLOS állatorvos.

— Elszaporodtak a farkasok Krajnában. Krajnában az utčbbi években aggasztóan elszaporodtak a farkasok. Ennek az oka főleg az, hogy az Auersperg herceg-uradalom a hozzá tartozó erdčségek egy részét növényzetvédč parkokká alakította át. Ezeket a vadállományt távol tartották és így a Boszniából átjčvč farkasok a többi erdčségben annál inkább terjeszkednek. Külčnčsen Alsó-Krajnában pusztítanak a farkascordák és csak a Gottschee-kerületben eddig ezer özet és száz juhot faltak fel. A falvakba még nem törtek be, de attól tartanak, hogyha ilyen arányban szaporodnak, a tél folyamán erre is sor fog keršlni.

— Néger bíró. Nagy feltšntést keltett egész Amerikában, hogy Csikágában egy néget íróvényszčki bírónak választottak, illinois államban pedig szenátorrá nevezték ki egy feketét. Az Egyesšlt-Államok alkotmánya kimondja ugyan a polgári jogegyenlčsęget, hanem azért gondoskodnak róla, hogy a négerek hivatalhoz ne jssanak. Külčnčsen nagy az ellenszenv a négerekkel szemben a déli államokban, ahol a legtöbb helyen csak abban az esetben élhetnek a feketék szavazati jogukkal, ha írásban igazolják, hogy őseik nem vettek részt az amerikai szabadságharcban. Ennek a rendeletnek pedig nem tehetnek eleget a feketék, mert az anyakönyv ismeretlen fogalom volt elčttük a legujabb idčkig.

— A gazdák érdekében hirdetjük, hogy egy állatorvos bakteriologus megveszi azokat az 5—12 év közötti lovakat, melyek pataporcsipólyban vagy legfeljebb két lábára kiterjedč patarákban szenvednek. Akinek ilyen eladó vagy gyógykezelendč lova van az jelentkezze a beteg lóval NEMES MIKLOS állatorvosnál Murska Sobotán.

— Olasz vasuti összečtközés husz sebesšlttel. A Catania és Acireale közötti helyi vonalon vasuti összečtközés történt. Egy zsufolt kocsi a vonal lejtčs szakaszán téves jelzés folytán belerohant egy másik, ugyancsak zsufolt vonatba. Husz utas megsebesšlt, közülük három életveszélyesen,

— Több Zeppelint rendelnek az amerikaiak. Mint a Chicago Tribune értesšl, newyorki pénzemberek több Zeppelint fognak rendelni Friedrichshafenben a Los Angeles-típusból. A léghajókkal Amerika és Anglia között szándékoznak légügyi szolgalatot berendezni.

— Tárgyalás Jugoszlávia és Magyarország közt. December 15-ék tárgyalások voltak Jugoszlávia és Magyarország közt az állami javak felbecsülésérčl. A trianoni szerződés 191-ik §-a kötelezi az államokat, hogy azoknak az állami javaknak, melyek birtokukba mentek át, megállapítsák az értékét.

— 3 milio aranymárka Németországból. Németországból december folyamán három millió és harminčtezer aranymárka jóvátételi összeg érkezik. A minisztertanács már elkészšlt ennek az összegnek a felosztásával, mégpedig olyanformán, hogy félmillió aranymárkát hadikárosult magánosoknak juttatnak, huszezer márkát a beográdi egyetem kap, a többit felosztják a különbözč minisztériumok között. Elčsorban a közlekedésügyi minisztérium részesšl a felosztásra keršlč összegből.

— A választások miatt nem lesz sorozás. Febr. 1-én az egész országban általános sorozást kellene megtartani. A beográdi „Recs“ értesšlése szerint az általános sorozásokat április elsejére halasztják.

— A király látogatása Parisban. Mint értesšlünk az Ninčič külügy miniszter Parisba utazik, hol Herriottal fontos aktuális kérdésekben fog tárgyalni, melyek mind két államot érintik, nemkülčmben azokról a formalitásokról, melyek Sándor király Párisi utjával vannak összefüggésben.

— Norvég király dec. 13-án rövidebb időre Londonba érkezett, hol is az angol király vendége lesz.

Trštvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJULJANA: dec. 17.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 420—465
» » 'Zito—Rozs	» —400
» » Ovesz—Zab	» —360
» » Kukorica	» —300
» » Proszč—Kčles	» —330
» » Hajdina	» 250—275
» » Szenč—Széna	» —75
» » Graj—Bab csres.	» —580
» » zmęsan—vegyes bab	» —480
» » Krumpli	» —135
» » Len. sz.—Lenmag	» —700
» » Det. sz.—Lčherm.	»

BENKO: dec. 17.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikčv. } Bika	8.	9-	11- 11-50
Telice } g. Őszč	8.	9-	11- 11-50
Krave } z Tehén	5-	6-	8-
Teoci } Borju	élsšly	13-	14-
Szvinyé—Sertęs		19-	20-5
Mászt I-a— Zsirli-a.		32-50	40-
Zmčcsaj—Vaj			40-
Spę—Szalona		30-	34-
Belice—Tojás 1 drb.			2-

Pęnezi — Pęnz.

1 Dollár	= D.	65-50
100 Kor. Budapest	= »	0-0929
100 Kor. Becs	= »	0-095
1 Kor. Praga	= »	2-025
1 lira	= »	2-90 ¹ / ₂
Zürichben 100 Din	=	7-70 sfrk.

Az őrnagy ur Sagadin nevében . . .

Verzėji mura-hídon fegyveres utonállčk kiraboltak egy m. sobotai géplakatost. — A tettes megkeršlt, de ma is szabadon mozog.

Üzleti ügyben f. hó 11-én Sv. Jurij melletti Slabtincérčl a késč éjjeli órákban indult el haza Vogrinčsics Elek Mur. Sobotai géplakatos. Éjfélt tájban ért a verzėji mura hidhoz. Amint kerękpárján halad, egyszerre csak puska lövést hall, s feje körčl a serét süvítését, mire megijedvén kerękpárjáról leszáll. Ebben a pillanatban hozzája lép két egyén, egyik vadász fegyverrel kezében.

Kérdésere, hogy mi akar ez lenni a felelet: Sagadin őrnagy ur nevében ön le van tartóztatva, kövessen.

Vogrinčsics nem veszi tręfának, igazolni próbálja magát, de minden hiába. Közben a fegyveres egyén megtölti fegyverét, „készbe“ vágja s a hid közepén álló Vogrinčsictől most már ősz-

szes pénzét a tárcával és irataival követeli. Mit volt mit nem tenni, Vogrinčsics odaadta mindenét, 1029 Din pénzt és okmányait, mire elengedték. De 100 lépésnyire egy- és 300 lépésnyire ismét egy lövést leadtak, de szerencsésen elmenekčlt.

Deklezsinben elpanaszolta esetét Domján korcsmásban, hol a kutya színe és az utonállč leírása alapján Császár Martin, gróf Zichy uradalom Ižakovci erdčőrzjére ismertek. Vogrinčsics az esetet jelentette a csendčrségnek, lementek Császárhoz ki tettét beismerte. Pénztárca 1000 Din híján megkeršlt.

A tettes részegségére hivatkozva szabadlábon hagyatott (!) ami elég furcsa eljárás, mert értesšlšsünk szerint ez a harmadik ity esete. A nyomozás folyik.

NA PRODAJO

en novi „Alba“, „Indián“, motocikli in Pianino, pozve sze pri LEGENSTEIN kavarna.

ELADÓ Urdombom az országút mellett régente fennállč jó forgalmu

üzlet, vendéglč, mészárszék

és hozzávaló gazdasági épületekkel és birtokkal együtt azonnal eladó. Bčvebbet Gross Hermán kereskedčnél Urdombon

Z-haja vszako szredo — Naprêplacilo za: 1 leto 47, pò 24 frtuo 12 Din. Zvôn SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din létuo. Cêna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklame 1— mali ogaszi 0-70 Din i davek. Pri vecskrat popuszt.

Rôkopiszi, kl sze ne szhrânijo i ne vrnêjo sze posilajo: Reditelszto i oprâvniszto Mòrszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. posta MÛRSKA SOBOTA. — Postai csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal 20. posta MÛRSKA SOBOTA. — Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden szerdán Előfizetési ára: 1 évre 47, félévre 24, negyedévre 12 Dinár. Külföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár: cm-ként: szövegközt és nyitóról 150, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

Hogy kell előkészíteni a talajt árpa alá.

A folyton fokozódó kiadások, a nehezbűlő gazdasági viszonyok kell hogy bennünket arra késztesse, hogy minden terményünkben és így az árpából is nagyobb terméseket érjünk el. Nagyobb terméseket pedig csak úgy érhetünk el, ha szántóföldünknek jobb munkát adunk, s ha talajunkat jobban trágyázzuk.

Nagy horderejű dolog a tavaszi árpának szánt földet ősszel felszántani, szántás után megboronálni, s megboronálni azt többször, hómentes időben, télen is.

Nagy hiba azután, hogy az árpa földek többnyire messze következnek az istálló trágyázástól, s így az árpának szánt talaj nem bír elegendő tápláló anyaggal, nem adhat nagy terméseket. Pedig természetlagó olyan módon lehetne fokozni, ha kat. holdanként legalább 5—6 szekér istálló trágyát kapna a talaj, amelyben árpát akarunk vetni és ezenkívül 150 kg. szuperfoszfátot. Ha a talajt ősszel már felszántottuk, s így tavasszal nem kell újra szántani, akkor most télen 5—6 szekényi istálló trágyát sem hordhatunk rá, s határozottan célszerű is ezen csekély trágya mennyiségét is mindig ősszel, szántás előtt kihordani a talajra, a szuperfoszfátot pedig mindig ősszel vagy a tél folyamán rászórni a szántásra és azután beboronálni.

Amennyiben az ősszel már megszántott talajra nem akarunk istálló trágyát hordani, akkor ne mulasszuk el a szuperfoszfát kiszórását, mert a szuperfoszfát egymagában is sokszor 3—4 métermázsával fokozza az árpa átlag termését, de természetlagó az, hogy még nagyobb termést érhetünk el abban az esetben, ha nem egyedül szuperfoszfátot, hanem legalább egy kevés istállótrágyát is alkalmazunk. Számtalan árpa műtrágyázási kísérlet, amelyeknek eredményeként azt lehet mondani, hogy 150 kg. szuperfoszfát alkalmazására legalább 150 kg-al, de sok helyt 500 kg-al nagyobb termés érhető el, amely többlet termés tehát sokszorosán téríti meg az alkalmazott szuperfoszfát árát. Azt is bizonyítják ezek a kísérletek, hogy a szuperfoszfátnak tavaszi kiszórása esetén nem olyan nagy a hatása, nem olyan nagy az eredményezett terméstöbblet mintha ősszel vagy télen szóratik ki a műtrágya ami természetlagó is, mert az árpa rövid tenyészidővel bíró növény, ezért tavaszi szárazság esetén a tavasszal kiszórt szuperfoszfát nem oldódik, s így nem fejtheti ki teljes mértékben hatását, ellenben ősszel, vagy télen kiszórt szuperfoszfátot a

hóé okvetlenül feloldja, tehát természetes, hogy termésfokozó hatása is nagyob lesz.

Helyesen tehát az a gazda jár el, aki a tavasszal elvetendő árpa földjére enyhebb téli napokon, hómentes időben szór ki kath. holdanként 150 kg. szuperfoszfátot, s azt beboronálja.

A kenyérgészítés.

írta Nemes Miklós állatorvos, Murska Sobota.

(Folytatás.)

Ha az endospermium kifogástalan, akkor „jól kel” a tészta, a kenyér likacsos, foszlós lesz és akkor az könnyen emészthető. Az olyan lisztet, melyben a keményítő szemcsék is szétzuzattak „agyonörölt lisztnek” nevezük. Minél több korpával van keverve a fehér liszt, annál setétebb. A liszt finomságának megállapítására a gyakorlatban a Pekár féle lisztvizsgálót használjuk. (A finomabb vizsgálási módoktól eltekintünk). A Pekár Imre-féle lisztvizsgáló egy feketére festett táblácska, a melyre a lisztet (többfélét) négyszögletesen halmozzuk és pedig szorosan egymás mellé. Amikor, ez megtörtént, egy üveglappal a halmocskákat síkfelületté nyomjuk. Vigyázzunk, hogy a különféle liszt össze ne folyjon. Most az egész készüléket vízbe süllyesztjük kissé ferdén tartva, hogy levegőbuborék sehol ne legyen. A víz a lisztből az oldható és könnyű részeket, amilyen a körpa, felemeli a halmocskák felületére, ezáltal a liszt színe megsötétül. Evvel az egyszerű módszerrel a legcsekélyebb színárnyalatot is könnyen észre lehet venni. A molnár is így nézegetik (amelyik lelkiismeretes) melyik liszt mikor üti meg az előírásos n. n. szabványos, „tözsdei” normál lisztípust.

Tudni kell, hogy a gabona hektoliterének sulya adja 100 kg.-ra számítva az összes lisztiféleségek összcsulyát. Pld., egy hl. buza sulya 75—78 kg. körül szokott lenni. E búzából egy q. ad 75—78 kg. lisztet, a többi 25—22 kg. korpa. Most még azt kell tudni, hogy a lisztek minőségei szerint hány félét szokott (tud) csinálni a mûmalom. Pld., az egyik mûmalom 3 féle normál lisztet készít: 0, 3 és 6-os számút. A 0-ból 32—34%, a 3-ból 21—22%, a 6-ból 17—18%. A korpa 30—26%. (A korpa jóságának vizsgálatáról majd máskor beszélünk). A másik mûmalom 4 féle lisztet készít. 25% 0-ást, 12% 1-est, 20% 2-est, 13% 3-ast és 30% korpát. Ezen adatokból minden iskolás gyermek kiszámítja, hogy mennyi lisztet knp. Apropos! A molnár 10% vámot szed, 5—4%-ot porzásra levon. Ha valakinek nem kell a korpa vagy a setét liszt, az áraknak megfelelően rendszerint becserélik fehér lisztre.

Félbeszakították a jugoszláv-osztrák kereskedelmi tárgyalásokat. A Bécsben folytatott jugoszláv-osztrák kereskedelmi tárgyalásokat csütörtökön félbeszakították és azokat — amennyiben a belpolitikai viszonyok megengedik, — január közepe táján folytatni fogják. Az osztrák delegáció több olyan kívánsággal állt elő, amelyeknek megvitatása hosszabb időt vesz igénybe. A jugoszláv delegáció tagjai december 14-én térnek vissza Beogradba.

SALONIT

je nájbôgsa pokrivátja pala. Bôgsa je kak kaksastêcs drûga pokrivátja náprava ár je lehka, nezgoriva i trplíva, zató tüdi nájfalêsa »SALONIT« je po nigdasnyem Hatschekovom ETERNIT sistemí narejeni. Delajo ga v SOLINI pri Spliti. — Prêkmurszko szkladis-110—11 cse je pri:

ČEH & GÁSPÁR trgovini v MURSKI SOBOTI.

Vsze potrebnô sze zvê tüdi tam.

FIGYELJ! OLVASD!

Megérkeztek a legújabb Őszi és Téli kalapmodelok, 1 kalap ujdonságok! A. KIRÁLY

kalap és divatárú üzletébe M. Sobota.

Megtekinthetők, minden vétel kényszer nélkül: — Ugyanott nagy választék: Harisnyák-, férfi-szoknik-, bluzok-, kötények-, illatszert piperecikkek és mindennemű rövidárú legolcsóbb be-125—9 szerzési forrása.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

ZABOŽIČNE SVETKE!

Vsakovrstno najboljše pecivo, sladkorči, bonboni, keksi i t. d. — vse prvovrstni izdelki pri

Sidoniji Novák slašičarna v Murski Soboti,

kjer se tudi naročila na torte in drugo pecivo za gostovanje spreje-158—1. majô.

Točna postrežba! Zmerne cene!

Vendéglôsök figyelembe!!

A murska-sobotai pincében elsörangú jó minőségű ó- és újbor kapható. Ára literenként 6^{1/2} 154-3 Dinártól felfelé.

NÁDAI JOZSEF borkereskedő.

Bikaborju,

tizenkét hetes most választott eladó KÜHÁR vendéglôsnél Markišavci.

Előfizetések és hirdetések „Mòrszka Krajínára” felvételnek Erdössy Barnabás papír és játékarú üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

FIGYELEM!!

Épület és tüzfát a legjobb minőségben, a legolcsóbb napiáron és dus választék.

153-3 ban kizárólag:

ABRAHÁMELEK fakeskedônél

HODOSON szerzheti meg.

KÖSZÉN

a vonat megnyitás által

legolcsóbb napi árban

kapható

I. HEIMER-nél MURSKA SOBOTA

LENDAVSKA CESTA

151-3